

Záměr na vyhlášení zvláště chráněného území

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území

1. Název zvláště chráněného území:

Vlčice

2. Návrh kategorie zvláště chráněného území:

přírodní památka

3. Předměty ochrany a jejich popis:

V regionálním kontextu mimořádný relikv starých lesních porostů přírodě blízké druhové skladby, odpovídající acidofilním bučinám s místními přechody ke květnatým bučinám, s vysokým podílem mrtvého dřeva a odumírajících stromů, s charakteristickou ornitofaunou bučin a bohatými společenstvy saproxylického hmyzu s velkým počtem ohrožených druhů.

3.1. Přírodní biotopy

Název	podíl plochy v ZCHÚ	popis
L5.4 acidofilní bučiny (9110 bučiny asociace <i>Luzulo-Fagetum</i> , sv. <i>Luzulo – Fagion sylvaticae</i>)	49%	Fragment staré bučiny na balvanitých rozpadech žulového eluvia na severozápadním úbočí vrchu Vlčice, jehož horní etáž o průměrném stáří 250 let a výměře 9 ha vstupuje do stadia rozpadu. I přes relativně nízkou výměru se proto lesní porosty vyznačují neobvyklým zastoupením stromových dutin různých typů i rozměrů a tlejícího dřeva velkých dimenzí, mimořádnou diverzitou saproxylického hmyzu a bohatou ornitofaunou (viz dále bod 10). Jde o středně úživná až kyselá stanoviště (soubory lesních typů 5S, 5K) a přestože skladba vegetace převážně odpovídá acidofilním bučinám (sv. <i>Luzulo – Fagion sylvaticae</i>), lokálně může přecházet až ve formy blízké květnatým bučinám (sv. <i>Fagion sylvaticae</i>). V území je v důsledku potravního tlaku přemnožené spárkaté zvěře blokována přirozená obnova a postupným rozpadem nejvyšší etáže dochází ke vzniku porostních mezer. Dle aktuálního prostorového rozdělení lesa zahrnuje předmět ochrany porosty 68A16, 68A17, 68A17a/8a, 68A17b/8b, 68B17/8, 68E17a a 68E17/8 v LHC Rumburk.

3.2. Druhy

název	početnost v roce ² 2018	stupeň ohrožení/ochrany ³	biotop
holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	5 – 6 párů	VU/SO	nejstarší listnaté porosty, hnízdí ve stromových dutinách
sýc rousný (<i>Aegolius funereus</i>)	1 pár	VU/SO	nejstarší listnaté porosty, hnízdí ve stromových dutinách
lejsek malý (<i>Ficedula parva</i>)	2 páry	VU/SO	nejstarší listnaté porosty, hnízdí ve stromových dutinách
dřevomil <i>Hylis cariniceps</i>	ojediněle	CR/-	nejstarší listnaté porosty, vývoj v drodivém trouchu odumřelých kmenů

4. Dlouhodobé cíle ochrany zvláště chráněného území:

Obnova ekosystému acidofilních a květnatých bučin s přirozeným vývojovým cyklem a věkovou strukturou.

5. Základní ochranné podmínky zvláště chráněného území:

Podle § 36 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. jsou zakázány změna nebo poškození přírodní památky nebo její hospodářské využívání vedoucí k jejímu poškození.

6. Návrh bližších ochranných podmínek zvláště chráněného území:

V souladu s § 36 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. se navrhuje, aby na území navrhované přírodní památky bylo možno jen s předchozím souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- provádět lesní těžbu, zakládat skládky dřeva, vysazovat jehličnaté dřeviny, odstraňovat odumírající a mrtvé dřevo z porostů,
- zřizovat obory, budovat myslivecká zařízení (včetně posedů, krmelišť, zásypů, slanisk a napajedel), přikrmovat a vnadit zvěř,
- používat chemické přípravky (vyjma použití repelentů při ochraně lesních kultur), vápnit a hnojit pozemky,
- povolovat nebo provádět geologické práce a těžbu nerostů,
- povolovat nebo provádět stavby a terénní úpravy, narušovat půdní povrch, zakládat skládky materiálů,
- vyznačovat nové lyžařské, cyklistické a pěší turistické trasy,
- pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a společenské akce spojené s mimořádným soustředěním osob.

7. Vymezení ochranného pásma:

Přírodní památka se vyhláší bez ochranného pásma.

8. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených návrhem:

Katastrální území Staré Křečany (754439), parcelní číslo pozemku 3296/1.

9. Orientační výměra zvláště chráněného území:

27,3 ha.

10. Odůvodnění záměru na vyhlášení zvláště chráněného území:

Zřízení přírodní památky Vlčice je navrhováno k ochraně fragmentu přirozených bučin s unikátním podílem stromů starších 250 let, zachovaného na balvanitém žulovém rozpadu na severozápadním úbočí vrchu Vlčice, v nadmořské výšce převážně 420 – 485 m. Porosty uvedené věkové kategorie zde podle údajů lesního hospodářského plánu zaujímají při zakmenění 0,4 – 0,8 plochu 9,43 ha, přičemž počet stromů největších dimenzí

se podle veřejně dostupných leteckých snímků může pohybovat v rozmezí 100 - 150. Taková věková struktura potvrzuje mimořádnou kontinuitu lesního prostředí a pro hospodářský les je výjimkou i v celostátním měřítku. Území je proto charakteristické vysokým podílem mikrohabitatů typických pro rozpadová stadia lesa - velkým množstvím stromových dutin, odumírajících stromů a mrtvého dřeva velkých dimenzí v rozličném stupni rozkladu. I přes relativně malou výměru se proto vyznačuje velkou rozmanitostí saproxylického hmyzu se zastoupením řady ohrožených druhů a bohatou ornitofaunou stromových dutin.

Z ohrožených druhů saproxylických brouků byly v roce 2018 zjištěny druhy *Agriotes pallidulus* (VU), *Conopalpus testaceus* (NT), *Corticeus unicolor* (NT), *Hylis cariniceps* (CR), *Lymexylon navale* (VU), *Mycetochara axillaris axillaris* (NT), *Mycetochara maura* (NT), *Mycetophagus piceus* (NT), *Pediacus depressus* (VU), *Selatosomus cruciatus* (VU) a *Synchita undata* (EN); z ostatních pak drabčík sršní (*Quedius dilatatus* – VU). Ze zvláště chráněných druhů ptáků vázaných na staré bučiny je pro území navrhované přírodní památky v posledních pěti letech dokumentován hnízdní výskyt holuba doupňáka (*Columba oenas*), sýce rousného (*Aegolius funereus*), lejska malého (*Ficedula parva*), z ostatních pak hnízdění výra velkého (*Bubo bubo*); vzhledem k charakteru jeho opakovaných pozorování je možné hnízdění včelojeda lesního (*Pernis apivorus*). Z indikačně významných lignikolních hub byla prozatím zjištěna pórnatka bledoplavá (*Ceriporiopsis gilvescens*), smolokorka buková (*Ischnoderma resinosum*) a rezavec pokožkový (*Inonotus cuticularis*). Je přitom zřejmé, že dosavadní poznatky o zastoupení některých význačných skupin organismů - především saproxylických brouků a saprotrofních a lignikolních hub - mohou být zatím jen dílčí a neúplné, protože jim na území navrhované přírodní památky nebyla až do roku 2018 věnována žádná pozornost.

Přestože předmětem ochrany navrhované přírodní památky může být vzhledem k její relativně nízké rozloze pouze fragment biocenózy, z hlediska zastoupení indikačních druhů ptáků a hub jde podle počátečních výsledků indikativních biologických průzkumů provedených v roce 2018 o přírodní stanoviště vysoké resp. střední kvality. Je přitom pravděpodobné, že při pokračujícím průzkumu lignikolních makromycet, jejichž fruktifikace byla v uplynulých dvou letech zcela potlačena průběhem počasí, bude potvrzen výskyt řady dalších ohrožených a vzácných druhů přirozených lesů a hodnocení kvality stanoviště se dále zvýší. Z hlediska hodnocení přirozenosti lesa lze nejstarší porostní skupiny 68 A 17 (2,26 ha), 68 A 17a/8a (2,27 ha) a 68 B 17/8 (4,59 ha) hodnotit jako les přírodě blízký, s přirozenou obnovou potlačenou potravním tlakem přemnožené spárkaté zvěře.

Složení vegetace v porostech nejvyšších věkových tříd odpovídá převážně acidofilním bučinám (sv. *Luzulo – Fagion sylvaticae*), lokálně ve východní části s přechody ke květnatým bučinám. V nejvyšší stromové úrovni zcela dominuje buk lesní, jednotlivě je přimíšen javor klen, jasan nebo lípa. Arondací hranic jsou do navrhované přírodní památky zahrnuty v nezbytné míře rovněž kulturní porosty nepůvodní druhové skladby s převahou smrku a modřínu nebo s jejich zvýšeným podílem; tyto dřeviny se mohou též uplatňovat v nižších etážích dvouetážových porostních skupin. Tyto přičleněné nepůvodní porosty by měly být tempem odpovídajícím standardnímu hospodářskému cyklu postupně převáděny na přirozenou druhovou skladbu. Bylinné patro je převážně chudé, s nízkou pokryvností, na úživnějších stanovištích a v porostních mezerách ve východní části území však může pokryvnost i druhovým složením odpovídat až květnatým bučinám (sv. *Fagion sylvaticae*). K charakteristickým druhům patří věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*), kostřava lesní (*Festuca altissima*), metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*), ostřice třeslicovitá (*Carex brizoides*), ostřice řídkoklasá (*Carex remota*), ostřice lesní (*Carex sylvatica*), bukovník

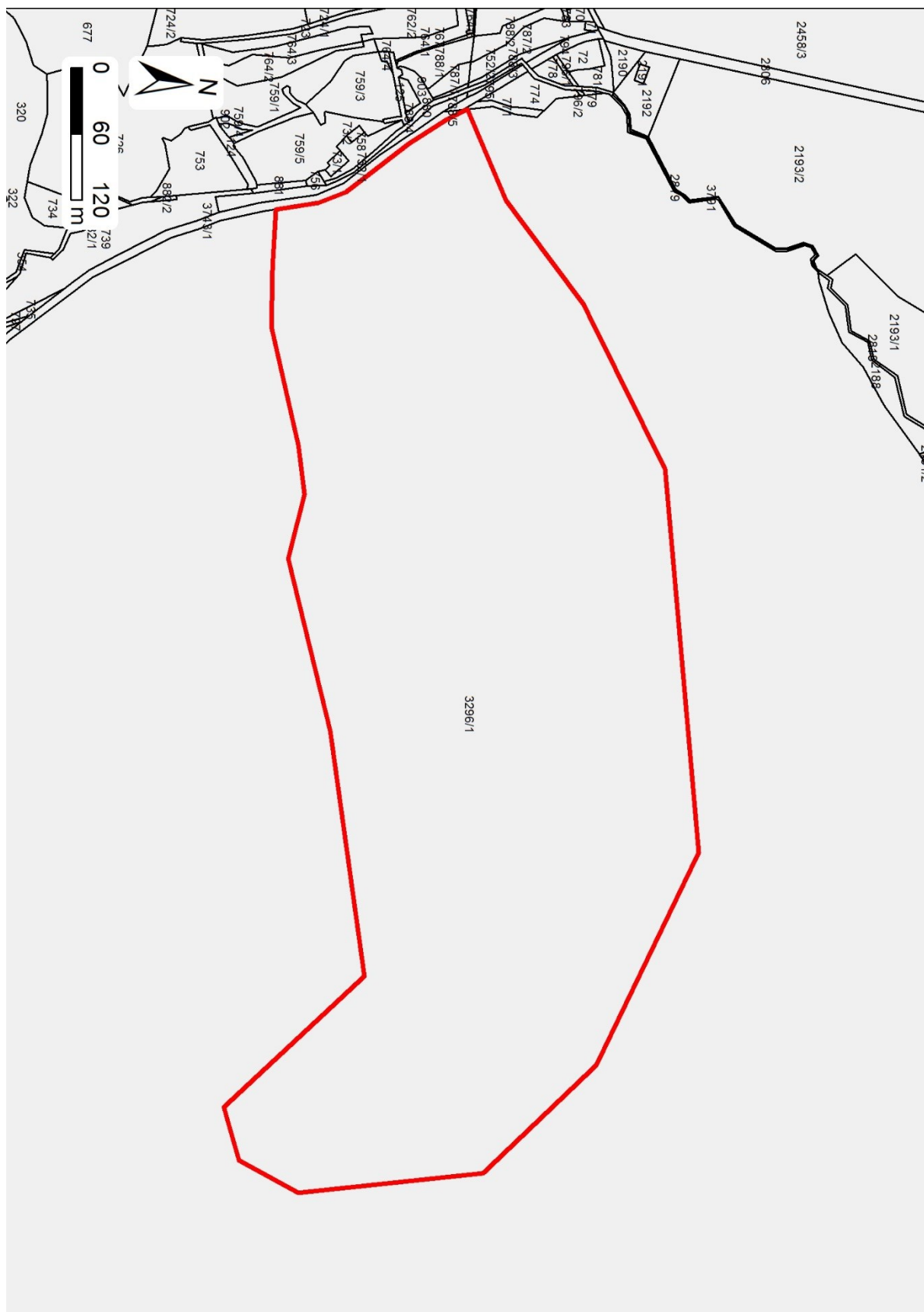
kaprad'ovitý (*Gymnocarpium dryopteris*), třtina chloupkatá (*Calamagrostis villosa*), náprstník červený (*Digitalis purpurea*), méně časté jsou náročnější druhy úživnějších stanovišť, jako vraní oko čtyřlisté (*Paris quadrifolia*), strdivka jednokvětá (*Melica uniflora*), čarovník alpský (*Circaea alpina*), kyčelnice cibulkonosná (*Dentaria bulbifera*).

Lesní porosty nejvyšších věkových tříd na severozápadním svahu vrchu Vlčice jsou proto vzácným a v kontextu hospodářského lesa věkových tříd zcela ojedinělým reliktem přírodních bučin s nadregionálním významem pro diverzitu organismů vázaných na rozpadová vývojová stadia lesa (zejména pro ohrožené druhy saproxylického hmyzu, saprotrofních a lignikolních hub a ptáků hnízdících ve stromových dutinách). Protože udržení těchto všeobecně ustupujících mikrohabitatů starých lesů a na ně vázaných populací ohrožených druhů živočichů a hub není dlouhodobě slučitelné s obnovou lesa prováděnou v mezích rámcových směrnic hospodaření, předepsaných pro příslušné cílové hospodářské soubory lesním hospodářským plánem, je jeho nezbytným předpokladem vyčlenění předmětných porostů ze standardního hospodářského cyklu pasečného lesa. K tomu může dojít pouze vyhlášením maloplošného zvláště chráněného území, v němž budou rozsah, průběh a formy mýtní těžby nadále podřízeny cílům ochrany s perspektivou postupného dosažení přirozené věkové struktury těchto porostů.

11. Přílohy:

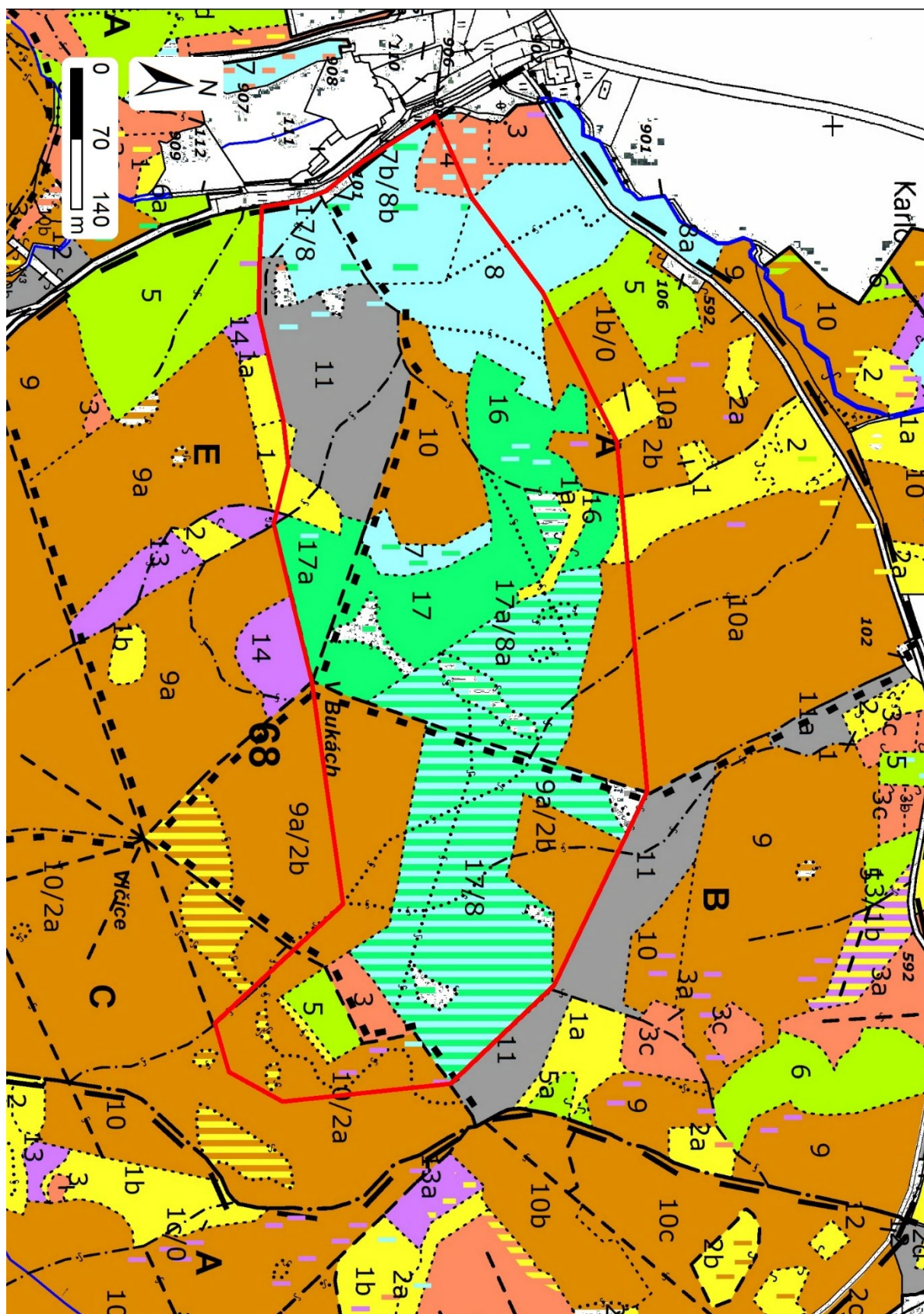
1. Kopie katastrální mapy s podrobným zákresem hranic navrhované přírodní památky.
2. Kopie porostní mapy s podrobným zákresem hranic navrhované přírodní památky.
3. Kopie základní mapy České republiky s orientačním zákresem hranic navrhované přírodní památky.

Příloha 1. Kopie katastrální mapy s podrobným zákresem hranic navrhované přírodní památky.

Příloha 2. Kopie porostní mapy s podrobným zákresem hranic navrhované přírodní památky.

Příloha 3. Kopie základní mapy České republiky s orientačním zákresem hranic navrhované přírodní památky.

